

Trafik och samhälle
Nikodemus Kyhlén
E-post nikodemus.kyhlen@region uppsala.se

Regeringskansliet
Klimat- och
näringslivsdepartementet

Region Uppsalas svar på förslag om tillfälligt statsbidrag för sänkta priser i kollektivtrafiken

Sammanfattning

Region Uppsala är i huvudsak positiva till förslaget men vi ser ett antal brister som kopplar till de ekonomiska omständigheterna och det praktiska genomförandet

Generella synpunkter

Region Uppsala ser positivt på förslaget om att halvera priset för periodbiljetter under perioden 1 juli-31 dec. Det skapar förutsättningar för ett ökat resande länets kollektivtrafik vilket är positivt i omställningen till ett mer hållbart transportsystem. Samtidigt visar erfarenheter att tillfälliga och kortsiktiga subventioner i begränsad utsträckning påverkar människors långsiktiga resvanor och riskerar att skapa ryckighet i systemet.

Vid en möjlig fortsättning av statligt stöd för reducerade biljettpriser ser vi behov av ökad flexibilitet i genomförandet, möjlighet till regionala anpassningar, en tydligare ersättningsmodell som även beaktar indirekta kostnader samt en mer realistisk implementeringstid.

Ekonomi & rapportering

Förslaget till förordning anger att bidrag för sänkning av priset på månadsbiljetter får lämnas i den utsträckning som medel finns tillgängliga. Det som regeringen aviserat i den extra ändringsbudgeten är 6,5 miljarder kronor. Region Uppsala har inte möjlighet att bedöma om den avsatta ramen är tillräcklig för att fullt ut kompensera de intäktsbortfall som kommer uppstå. Det är dock tydligt att det är de regionala kollektivtrafikmyndigheterna, för vår del Region Uppsala, som är de som kommer bära den ekonomiska risken.

Regionkontoret

Storgatan 27 | Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024
www.region uppsala.se

Det finns även en uppenbar risk att Region Uppsala förlorar biljettintäkter när kunder väljer att övergå till att köpa periodbiljetter i stället för enkelbiljetter. Region Uppsala anser de regionala kollektivtrafikmyndigheterna även ska kompenseras för detta intäktsbortfall

Förslaget kommer ge ökade kostnader för bland annat att bedriva trafik när resandet ökar i länet. Region Uppsala anser att staten bör ta ett helhetsansvar för en sådan här satsning och att kompensationen även ska omfatta kostnader för utökat trafikutbud till följd av ökad efterfrågan, administrativa och systemrelaterade anpassningar, informations- och införandekostnader

Eftersom intäktsbortfallet får effekt från första månaden den aktuella rabatten införs men stödet för intäktsbortfallet ska ansökas om och erhållas först i efterhand, blir effekten av ett lägre pris på månadskort ett initialt likviditetstapp för Region Uppsala. Likviditetstappet medför i sin tur uteblivna intäkter från utdelningar och utebliven avkastning från placeringar som inte kunnat genomföras på grund av sämre likviditet. Det är därför av största vikt att handläggningstiden är skyndsam för Naturvårdsverket när respektive ansökningsperiod har löpt ut och att utbetalningar gällande ansökt stöd sker mycket skyndsamt. Vi ser därför gärna att förordningen inte bara reglerar tidsramarna för de regionala kollektivtrafikmyndigheternas ansökningar utan att det även ska finnas en tidsram för Naturvårdsverkets utbetalningar.

Det är positivt att ansökningsförfarandet är uppdelat i tre perioder, vilket möjliggör en successiv uppföljning av reformens effekter. På motsvarande sett bör återbetalningen från Naturvårdsverket ske löpande efter respektive redovisningsperiod. Region Uppsala föreslår att utbetalning sker senast 14 dagar efter att redovisningen har lämnats in.

Region Uppsala noterar att närmare instruktioner för hur försäljning, intäktsbortfall och övriga uppgifter ska redovisas ännu inte har presenterats. Eftersom redovisning ska ske inom två veckor efter respektive brytdatum är det av stor vikt att Naturvårdsverket i god tid tillhandahåller tydliga, enhetliga och ändamålsenliga anvisningar för rapporteringen. Utan sådana förtydliganden finns en risk för olika tolkningar och ökad administrativ belastning för de regionala kollektivtrafikmyndigheterna.

Praktiskt genomförande

Tiden från beslut till praktiskt genomförande är för kort. Det innebär svårigheter att anpassa system och informera kunder om förändringen. Sammantaget riskerar den korta framförhållningen att påverka genomförandet negativt och minska möjligheterna att uppnå reformens avsedda effekt.

Att ersättning endast lämnas för månadsbiljetter innebär att kunder kan komma att begära återköp av längre periodbiljetter, exempelvis årsbiljetter, för att kunna ta del av prissänkningen. Detta skapar onödigt administration för såväl kunder som regionala kollektivtrafikmyndigheter. Det finns även en risk att kunder som redan

gjort ett långsiktigt val att resa kollektivt upplever att de missgynnas av stödets utformning.

Otydlighet vad som gäller för biljetter köpta med passagebiljett till Arlanda flygplats skapar svårighet i hanteringen mot kunderna. Önskemålet är att även passageavgiften ingår i underlaget för den ersättning som kan sökas i efterhand.

Förutsättningen att biljetten ska vara aktiverad under december månad skapar stora bekymmer i såväl kommunikation till kund som anpassning av system. Region Uppsala föreslår att det räcker med att biljetten är såld före 1 december och att länens tider för aktivering kan vara olika och anpassas efter behov. Region Uppsalas månadsbiljett är även i form av en 30-dagarsbiljett, vilket innebär att datumet 1 december inte täcker den kommunicerade perioden för halverat pris för månadsbiljett inom kollektivtrafik, 1 juli till 31 december.

För Region Uppsala

Jenny Lundström
Ordförande trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

Karin Svingby
Trafikdirektör